НАУКА ПРОТИ ТАЛАНУ

За тих часів азартні ігри в Кентуккі були суворо заборонені,– почав вельми достойний містер К***.– Одного разу десь так із дванадцятьох молодих хлопців застукали тоді, як вони саме грали на гроші в "сімку", чи то пак у "старі санчата", як то ще називають цю гру. Справу передали до суду, і оборонцем на процесі, звичайно, мав виступити Джім Стерджес. Що глибше ознайомлювався він з матеріалами, зі свідченнями очевидців, то все більш переконувався, що справа безнадійна. Хлопці таки направду грали на гроші, і в азартній грі – це годі було заперечувати. Люди стали навіть співчувати Стерджесові – мовляв, чи ж варто було брати на себе оборону в такій справі, де обвинувального вироку явно не уникнути.

Провівши кілька безсонних ночей, одного ранку Стерджес підвівся в найкращому гуморі: його осяйнула ідея. Він знайшов вихід! Наступного дня він раз по раз пошепки радився зі своїми підопічними та найближчими приятелями, а коли розпочався суд, визнав і саму гру, і той факт, що гралося на гроші, і тільки єдине заперечив: з неймовірною зухвалістю він заявив, що "старі санчата" ніяка не азартна гра. Широкі усмішки недовіри зарябіли на всіх обличчях у судовій залі, і сам суддя усміхнувся. Але Стерджесів вираз був усе так само поважний і навіть суворий. Представник обвинувачення марно спробував узяти його на глузи. Суддя спромігся на якийсь силуваний дотеп на адресу оборонця, одначе й це не збило Стерджеса. Ситуація ускладнювалася. Суддя почав трохи нетерпеливитись і сказав, що, мовляв, пожартували, й годі. Джім Стерджес відказав, що не бачить тут ніякого жарту і що його підопічні не повинні потерпіти лише з тої причини, що їхня гра комусь видалась азартною. Нехай спершу доведуть, що "сімка" і справді азартна гра. Суддя заявив, що довести це дуже легко, і викликав із числа присутніх чотирьох дияконів – Джоба, Пітерса, Берка й Джонсона,– та двох шкільних учителів, Вірта й Міглса, щоб вони підтвердили слушність його думки. Ті ревно заходились і відразу ж розбили Стерджесів юридичний викрут, в одну душу посвідчивши, що в "старих санчатах" виграє той, кому поталанить, і що, отже, це гра азартна.

– То що ви тепер скажете? – переможно запитав суддя в оборонця.

– Я скажу, що "сімка" – це наукова гра,– твердо заявив Стерджес.– І я це доведу!

Публіка здогадалася, в чому полягав його план.

Стерджес викликав цілу гурму свідків, які навели безліч доказів того, що "старі санчата" гра не азартна, а наукова.

Справа, яка попервах видавалась куди вже простішої шукати, тепер геть ускладнилася. Суддя почухав потилицю і заявив, що не бачить виходу, бо як позивач, так і позваний можуть набрати необмежену кількість свідчень на свою користь. Але, щоб не порушити безпристрасності суду, він, суддя, готовий піти на поступки обороні, якщо містер Стерджес запропонує якийсь практичний вихід із скрути.

Ту ж мить містер Стерджес схопився на ноги:

– Призначте дванадцятьох присяжних – шістьох, котрі за талан, і шістьох, котрі за науку. Дайте їм свічок і дві колоди карт, і нехай вони перейдуть у дорадчу кімнату. Час покаже, на чийому боці слушність.

Справедливість пропозиції була безперечна. Четверо дияконів та двоє вчителів присяглися як споборники теорії "талану", а шестеро посивілих у змаганнях знавців "сімки" виступили як прихильники теорії "науки". Всі дванадцятеро перейшли в дорадчу кімнату.

Десь так через дві години диякон Пітерс прислав до судової зали, щоб приятель позичив йому три долари. (Пожвавлення серед публіки). Ще через дві години до такого самого заходу вдався вчитель Міглс. (Знов пожвавлення серед публіки). Протягом дальших трьох-чотирьох годин другий учитель і решта троє дияконів також позичили кожен невеликі суми в судовій залі. Дарма що приміщення було переповнене,

люди не розходились: адже у Бичому Закутні ніколи ще не траплялося такої незвичайної пригоди. Та й те сказати, що в цій проблемі кровно зацікавленим був кожен батько сімейства.

Кінець цієї історії можна викласти в двох словах. На світанку присяжні вийшли, і диякон Джоб, старшина присяжних, зачитав таке:

"Ухвала

Ми, присяжні у справі "Громада штату Кентуккі проти Джона Вілера та інших", пильно розглянувши всі обставини справи і перевіривши обгрунтованість теорій, висунутих під час судового слідства, одноголосно ухвалили, що гра, загально знана як "сімка", або "старі санчата", є, безперечно, грою науковою, а не азартною. Практично випробувавши вищезгадані теорії, рада присяжних з’ясувала, вияснила і твердо переконалася, що протягом усієї ночі прибічники азартності не виграли жодного кону й не мали жодного козиря, тоді як супротивна сторона раз у раз регулярно вигравала перше і мала друге. Наша ухвала підтверджується ще й тим промовистим фактом, що прибічники азартності програлися в дим і всі їхні гроші перейшли в кишені прибічників "науки". Зважившись все це, рада присяжних дійшла категоричного висновку, що теорія, яка відносить "сімку" до азартних ігор, шкідлива і може спричинити несказанні муки й завдати збитків будь-якому товариству, яке визнає її за слушну".

Ось у такий спосіб "сімку" у штаті Кентуккі і стали вважати грою не азартною, а науковою, тобто легалізували її,– закінчив містер К***.– І ця ухвала присяжних не втратила своєї чинності аж до сьогоднішнього дня.

1867